

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
КРИМІНАЛЬНОГО
ПРОВАДЖЕННЯ У
СУЧАСНИХ УМОВАХ**

**Матеріали
міжнародної науково-практичної
конференції
31 травня 2023 року**

**ОДЕСА
2023**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ

**Актуальні питання кримінального
провадження у сучасних умовах**

**Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції
31 травня 2023 року**

ОДЕСА
2023

УДК 343.57(477)
К 34

Оргкомітет конференції

Швець Д.В., ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, д.ю.н., доцент

Корнієнко М.В., проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Тетерятник Г.К., завідувач кафедри кримінального процесу, д.ю.н., професор

Лісніченко Д.В., доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент

Мудрецька Г.В., доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Актуальні питання кримінального провадження у сучасних умовах: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 31 травня 2023 р. - Одеса: ОДУВС, 2023. - 292с.
К34

© ОДУВС, 2023

3. Про внесення змін до Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію МВС та порядок проведення атестації судових експертів Експертної служби МВС : наказ МВС України від 22 червня 2022 р. № 382. *ips.ligazakon.net*. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE38043?an=1>

4. Французькі експерти прибули до України для допомоги у розслідуванні воєнних злочинів РФ. *Офіс Генерального прокурора*. 12.04.2022. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/francuzki-eksperti-pribuli-do-ukrayini-dlya-dopomogi-u-rozsliduvanni-vojennix-zlociniv-rf>.

5. Вознюк А. А., Грига М. А. Експертне забезпечення визначення розміру шкоди та збитків від пошкодження і руйнування будівель, споруд та інших об'єктів інфраструктури внаслідок збройної агресії РФ. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. Вип. 73. Ч. 2. Серія Право. 2022. С. С. 123–130. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.73.51>.

6. Ващук О. П. Процес ідентифікації особи у відеозаписі. *Криміналістика і судова експертиза*. 2021. Вип. 66. С. 507–515. doi: <https://doi.org/10.33994/kndise.2021.66.48>.

7. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 8 жовт. 1998 р. № 53/5 (зі змінами та допов.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

ПИТАННЯ ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ, ЩОДО ПРОТИПРАВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ (ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ)

Григорашенко О.В.,
аспірант Одеського державного
університету внутрішніх справ

В нашій доповіді ми б хотіли обговоримо деякі аспекти доказування в кримінальних провадженнях щодо протиправної діяльності, спрямованої на ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), звернемо увагу на проблеми в процесі доказування, та перспективи їх подолання.

У теорії кримінального процесу перелік обставин, які підлягають доказуванню, розглядаються в рамках категорії предмет доказування, тобто реальних подій (фактів), на які спрямована пошуково-пізнавальна діяльність суб'єктів доказування та які мають бути встановлені для прийняття судом рішення у справі [4, с. 111]. В свою чергу, автор першої роботи з теорії доказів у кримінальному провадженні І. Бентам, вплив якого на

становлення сучасної теорії доказів як у нашій державі так і за кордоном важко переоцінити, вказував: «Щоб переконатися у відповідності власних дій до закону суддя у кожній справі повинен розглянути дві обставини, одне – це питання факту, а інше – питання права. Перше полягає в тому, щоб переконатися, що відомий факт існував у відомому місці та у певний час, друге полягає в тому, щоб переконатися, що закон встановив те чи інше правило, яке застосовується до цього приватного випадку» [5, с. 10].

З метою встановлення обставин, які підлягають доказуванню (стаття 91 КПК), в кримінальних провадженнях щодо протиправної діяльності, спрямованої на ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) а саме кваліфікуючих ознак зазначеного правопорушення, посадовій особі органу досудового розслідування необхідно здійснити певне дослідження для встановлення даного факту. Виходячи з ч.2 статті 84 КПК, єдиним можливим способом для цього є призначення експертизи, за для отримання висновку експерта як джерела доказів. Однак чи завжди доцільно призначати експертизу за для встановлення факту ухилення від податків.

Стаття 99 КПК зазначає що, джерелом доказів можуть слугувати «висновки ревізій та акти перевірок». Зазначенні дії з подальшим складанням відповідних документів здійснюються службовими особами Державної аудиторської служби України. В той же час зазначені службові особи не є експертами, оскільки відповідно до статті 69 КПК «Експертом у кримінальному провадженні є особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями, має право відповідно до Закону України "Про судову експертизу" на проведення експертизи і якій доручено провести дослідження об'єктів, явищ і процесів, що містять відомості про обставини вчинення кримінального правопорушення, та дати висновок з питань, які виникають під час кримінального провадження і стосуються сфери її знань» [2].

Службові особи Державної аудиторської служби України можуть виступати в кримінальному провадженні як спеціалісти.

Враховуючи вищевикладене, слідчий, як правило, у ході досудового розслідування виносить постанову, відповідно до якої залучає, у порядку статті 71 КПК України до кримінального провадження, спеціаліста.

Пункт 7 частини 4 статті 71 КПК зазначає що спеціаліст має право надавати висновки з питань, що належать до сфери його знань, під час досудового розслідування кримінальних проступків, у тому числі у випадках, передбачених частиною третьою статті 214 КПК.

Тобто спеціаліст має право надавати висновки, однак в рамках розслідування проступків. Оскільки відповідно до частини 1 статті 298-1 КПК «Процесуальні джерела доказів у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки» - Процесуальними джерелами доказів у кримінальному провадженні про кримінальні проступки, крім визначених статтею 84 цього Кодексу, також є пояснення осіб, результати медичного освідування, висновок спеціаліста, показання технічних приладів і

технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.

В той же час аналізуючи санкції статті 212 КК України, відзначаємо, що правопорушення, передбачене даною статтею, відноситься до категорії злочинів.

А це, в свою чергу, відповідно до абзацу другого статті 298-1 КПК, забороняє використовувати висновок спеціаліста як джерело доказу в кримінальних провадженнях щодо злочину.

Тобто, формально висновки спеціалістів Державної аудиторської служби України в кримінальному провадженні можна визнати недопустимим доказом.

Звичайно, все той же абзац другий статті 298-1 КПК зазначає, що такі процесуальні джерела доказів як пояснення осіб, результати медичного освідування, висновок спеціаліста, показання технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, не можуть бути використані у кримінальному провадженні щодо злочину, окрім як на підставі ухвали слідчого судді, яка постановляється за клопотанням прокурора. Однак це сповільнює досудове розслідування та бюрократизує його. Вважаємо за необхідне внесення змін до відповідних статей КПК задля надання можливості використовувати висновки спеціалістів Державної аудиторської служби України в кримінальних провадженнях щодо злочинів, що стосуються ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).

Список літератури:

1. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 р. № 2939-XII: станом на 19.08.2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (дата звернення: 14.05.2023);

2. Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.1994 р. № 4038-XII: станом на 01.01.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> (дата звернення: 10.05.2023)

3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III: станом на 28.04.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 10.05.2023);

4. Лонецький Л.М. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності під час досудового розслідування ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) : дисертація на здобуття ступення доктора філософії: 081 - Право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020. 249 с.

5. О судебных доказательствах. Трактатъ Иереміи Бенѣама по изданію Дюмона / пер. съ франц. И. Гроновичем. К. : Тип. М. П. Фрица, 1876. 421 с.

Глинська Н. В. ЦИФРОВІ СЛІДЧІ ДІЇ: АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОМІРНОСТІ ВТРУЧАННЯ В ПРАВО ОСОБИ НА ПРИВАТНІСТЬ	57
Глобенко Г. І. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАГАЛЬНОВИЗНАНИХ МІЖНАРОДНИХ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ НОРМ У ГАЛУЗІ ПРАВ ЛЮДИНИ У КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ	65
Гловюк І.В. УНІВЕРСАЛЬНА ЮРИСДИКЦІЯ: ШЛЯХ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ФРАНЦІЇ.....	67
Грига М. А. СУДОВІ ЕКСПЕРТИЗИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ	71
Григорашенко О.В. ПИТАННЯ ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ, ЩОДО ПРОТИПРАВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ (ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ).....	75
Гунченко Д. ЩОДО ПРОБЛЕМАТИКИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ МАЙНА, ЯКЕ БУЛО ВИЛУЧЕНО У ОСОБИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ	78
Завтур В.А. ВИКОРИСТАННЯ ПОКАЗАНЬ, ОТРИМАНИХ В ПОРЯДКУ Ч.11 СТ. 615 КПК УКРАЇНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ДОКАЗУВАННІ: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ.....	81
Зінковський І.П. ПОВНОВАЖЕННЯ СЛІДЧОГО ТА ДІЗНАВАЧА ЯК СУБ'ЄКТІВ ДОКАЗУВАННЯ ЗА СТ. 615 КПК УКРАЇНИ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ	84
Давидова А. КОНЦЕПЦІЯ ОЧИЩЕННЯ ПЛОДІВ ОТРУЄНОГО ДЕРЕВА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	88
Дегтярьова Б.І., Татарин І.І. ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ЗАХИСНИКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	92
Денисенко Г. В. ЩОДО ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	94
Денисюк О. В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОТРИМАННЯ РОЗУМНОСТІ СТРОКІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	100
Деревянкін С. Л. ЗМАГАЛЬНІСТЬ ТА РІВНІСТЬ СТОРІН СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ	103
Єфімов О.Ю. РОЛЬ ТА МІСЦЕ ЕКСПЕРТИЗ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	105